

Modern kalligráfia - Várszegi Eszter (11. H) beszámolója

2010. december 9-én az érdeklődő diákok számára lehetőség nyílt részt venni a Laczkó Dezső Múzeum által megnyert pályázat programjainak egyikén. „A programok célja, hogy a diákok is megismerkedhessenek a múzeumhoz kapcsolódó tevékenységek sokrétűségével, hogy a kiállításainkon túl még milyen kapcsolódó feladatok, szakmák köthetőek intézményünkhöz. Különböző tudományterületeken jártas restaurátoraink, muzeológusaink vezetésével zajlanak a foglalkozások” – olvashatjuk a Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóság honlapján. Ezúttal Géczy János egyetemi oktató, író és képzőművész előadásán keresztül ismerkedhettünk meg a képversek, kalligrammák hagyományaival, történetével. Ezen kívül a mai hagyományos írásmód kialakulásáról is szó volt. Megtudhattuk, miért pont 21 cm az ideális papírszélesség, és miért a vízszintes írásmód alakult ki.

A képversek nem csupán a szavak jelentésével hatnak, hanem azok tipográfiai jellegével is. Ezen művek a történelem három korszakában voltak igazán népszerűek. Legkorábban az ókorból, a hellenizmus korából maradt ránk ilyenfajta művek. Majd a reneszánsz következett. Ez utóbbiban jellemzőek voltak a borospohár alakú versek, melyet – úgymond – bor helyett a bort dicsőítő versekkel töltöttek meg. S mint megtudtuk a tanár úrtól, a költészet is hozhat mámort, akárcsak a bor. Ezután a képversek 20. század avantgárd művészetében kaptak újra jelentős szerepet. Guillaume Apollinaire volt az, aki újra felfedezte ezt a műfajt, és futurisztikus, szürrealista módon alkalmazta. A futurizmus és a szürrealizmus nyomán elterjedt a képverseknél kollázs (collage) technika.

Ezután a tanár úr bemutatta nekünk a modern kalligráfiát: hatalmas posztereket kollázs technikával. Ami új, az a szinte szemét hatást keltő összevisszaság a művek szerkesztettségében. Az utolsó fél órában a gyakorlatban is kipróbálhattuk a hallottakat. Mindenki kézbe kapott egy-egy A2-es rajzlapot, ragasztót és ollót, s már kezdetét is vette az alkotás. A látvány kaotikus volt: az asztalokat és padokat újság fecnik borították, mindenki kóválygott a megfelelő betűformák, szövegek után kutatva. Munkánk végeztével közszemlére bocsátottuk műveinket, megszemlélhettük a másik műalkotását: voltak ott precízen megszerkesztett, hagyományos és szélsőségesen modern művek is. Íme a mi alkotásunk, Matyival ezt készítettük:

Végezetül a művész úr két alkotást mutatott fel: összetaposott rajzlapokat láttunk magunk előtt. „Arra voltam kíváncsi, mennyire töltitek be a teret” – mondta, s arra a papírra mutatott, mely eddig az asztal mellett hevert a földön; ki sem látszott a lábnyomoktól. „A másikat – folytatta – az ajtóba tettem le” – azzal felmutatta a másikat is, melyen alig néhány nyom látszódott. Már is két alkotás állt előttünk: „Az egyik a munkából, a másik annak kikerüléséből született” – magyarázta. Majd egy zárógondolattal búcsúzott: „Merjétek meglátni a „szemétkben” a művészetet, hisz az jellemez minket, a ma emberét a legjobban.”